

Чемерис В.С., здобувач вищої освіти, група МЕ-22М.

Рябоволик Т.Ф., доц., канд. екон. наук.

Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький, Україна

Менеджмент якості на підприємствах автомобільного транспорту

Високий рівень конкуренції, прояв кризи в країні значно впливають на зниження ефективності роботи підприємств автомобільного транспорту. Для забезпечення ефективності функціонування підприємств необхідно реалізувати стратегічне управління у поєднанні з оперативним менеджментом. Взаємозв'язок між елементами стратегічного та оперативного управління впливає на параметри бізнес-процесів автотранспортного підприємства. Саме тому питання менеджменту якості на підприємствах автомобільного транспорту набуває актуальності.

Світовий досвід показує, що динамічний розвиток ринку, постійні зміни в зовнішньому середовищі, підвищення конкуренції обумовлюють необхідність пошуку нових інструментів управління. Саме тому сучасні умови функціонування підприємств відзначаються значним ростом уваги до процесно-орієнтованого підходу до менеджменту зокрема менеджменту якістю [1].

Одним з важливих елементів розуміння поняття якості на підприємствах автотранспорту є оцінювання підсумкової їх продукції – автотранспортного сервісу й сервісу для споживачів. Кінцеве положення пов'язано з тим, що автотранспортне обслуговування створюється під час певної діяльності, таким чином її доброякісність чимало залежить від характерних рис даної діяльності. Ціль такої оцінки – виявлення ступеня добротності автотранспортного обслуговування за допомогою параметрів здійснення належних процесів. При цьому здійснювати оцінку якості слід з позицій споживачів, встановлюючи ступінь їхнього задоволення у належних запитах,deziderатах і бажаннях [2].

Оцінку якості автомобільних перевезень оцінюють сукупними ознаками (табл. 1)

Таблиця 1

Ключові ознаки оцінки якості автомобільних перевезень

Ознака	Характеристика
Збереження вантажів	Визначається незмінністю якості та кількості вантажу. Цей атрибут визначає спроможність вантажоперевізників убезпечувати як чисельну, так і якісне збереження вантажів при транспортуванні їх від пункту відправки до пункту призначення та визначається розбіжністю чисельності та якості вантажу у адресанта та адресата
Вчасність здійснення перевезень (вчасність доставлення вантажів)	Характеризує спроможність системи перевезень вбезпечити вчасне вивезення вантажу від адресанта й доставлення його адресатові. Від цього залежить тривалість обертання вантажу між його виготовленням і використанням, що складається з терміну зберігання вантажу у адресанта, часу доставлення його транспортом і терміну зберігання у отримувача до використання.
Зручність використання системи транспортування	Містить технічні та організаційні ознаки. Технічні ознаки обіймають у собі: зручність завантаження-розвантаження вантажу; зручність підготовки вантажу до транспортування; міру участі адресантів вантажу чи вантажоотримувачів у ході доставлення вантажу; зручність здійснення експедиторського супроводу вантажу. Організаційними ознаками є: зручність подання замовлень на транспортування; зручність отримання повідомлення про хід доставлення вантажу

Вигідність транспортування	Містить економічність виготовлення у адресантів і адресатів, що пов'язано безпосередньо з транспортуваннями, й економічність доставлення. Перша складова визначає затрати на тару й пакування, обігові накладні адресантів і адресатів, затрати адресантів і отримувачів на складування вантажів. Вигідність доставлення показує вигідність транспортування, завантаження й вивантаження та експедиторського супроводу.
----------------------------	---

В свою чергу якість пасажирських перевезень визначається низкою своїх ознак, які атестують ступінь задоволення вимог пасажирів у транспортних послугах: комфорт під час подорожі; час, який витрачають пасажирів на поїздку; безпеку пересування (табл.2).

Крім перелічених ознак якості транспортного сервісу при перевезенні пасажирів слід оцінювати їх ще й доступністю, тобто кількістю в даній місцевості автотранспорту, наявністю інформації, поміркованістю вартості перевезень.

Таблиця 2

Ключові ознаки оцінки якості пасажирських перевезень

Ознака	Характеристика
Комфорт під час поїздки (Заповнення автобусів)	Визначається як відношення дійсно перевезених за цілком визначений проміжок часу пасажирів до імовірних, розрахованих за обмеженою, за необхідністю, наприклад, на час карантину місткістю транспортних засобів чи інших обмежень. Для обчислення цієї ознаки розроблено та використовується низка нормативів у залежності від виду повідомлення та розміру транспортного засобу, формальної ємності. Коефіцієнт наповненості транспортних засобів, розрахований відповідно їхньої найбільшої ємності, котра встановлюється технічними умовами заводу-виробника, корегується відповідно до обмежень, якщо є, наприклад, карантинні. Дотримання графіку руху транспортних засобів оцінюється порівнянням з нормативною величиною, але не нижчою від 98,0%.
Час, який витрачається пасажирями на подорож	Містить час на прибуття до місця відправлення й від місця прибуття до місця призначення, чекання транспортного засобу та час у дорозі. Величина вказаних ознак залежать від забудови району кінцевої зупинки, загальної протяжності транспортних магістралей, по яким пролягають маршрути транспортних засобів, сумарної протяжності маршрутів, графіку руху на маршрутах і ін.
Безпечність руху	Визначається коефіцієнтом динамічної зміни ступеня ДТП в авто-транспортному підприємстві.

Крім перелічених вище ознак якості транспортного сервісу при перевезенні пасажирів слід оцінювати їх ще й доступністю, тобто кількістю в даній місцевості автотранспорту, наявністю інформації, поміркованістю вартості перевезень.

Наведене підводить до необхідності створення сучасної вдосконаленої методології оцінювання якості автотранспортного сервісу, котра відповідає б новітньому вченню менеджменту якості.

Для того, щоб успішно керувати підприємством автомобільного транспорту і забезпечувати його функціонування, необхідно спрямовувати та контролювати його діяльність систематично і відкрито. Успіху можна досягти завдяки впровадженню та актуалізуванню певної системи менеджменту, розробленої для постійного поліпшення

показників діяльності підприємства та якості наданих ним послуг, з урахуванням потреб усіх зацікавлених сторін [3]. В цілому, не варто забувати, що управління підприємством автомобільного транспорту охоплює управління якістю поряд з іншими аспектами управління.

Література

1. Управління якістю бізнес-процесів АТП. URL: https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_vcheniy_secretar/%D0%90%D0%92%D0%A2%D0%9E%D0%9C_%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%9D%D0%A1%D0%9F/%D0%95%D0%90%D0%A2/Upravlinnya_yakistyu.pdf
2. Оцінювання якості надання автотранспортних послуг. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/04a0af2e-bf82-4a47-ac4d-05bd32f8ad5e/content>
3. Менеджмент технічних служб на автотранспортних підприємствах URL: <https://atm.vntu.edu.ua/subject/books/MTS%20na%20AT/Posibnyk.pdf>

Черненко Р.В., здобувач, ФС-22М

Гаврилова Н.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

В сучасних умовах функціонування вітчизняної економіки підприємства масово стикаються з зниженням рівня платоспроможності та ліквідності. Тому завжди завчасно варто вживати заходів, щодо попередження цих негативних наслідків та заходів щодо управлінню фінансово-економічною безпекою.

Науковці розглядають фінансово-економічну безпеку як фінансово-економічний стан підприємства, який забезпечує захищеність його фінансово-економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз та створює необхідні фінансово-економічні передумови для стійкого розвитку в поточному та довгостроковому періодах

Здійснювати оцінку чи прогноз фінансової стійкості підприємства в умовах війни досить складно, оскільки фактично створені такі обставини, які передбачають не тільки скорочення обсягів активної діяльності підприємства, релокації діяльності, але й можливу повну його зупинку і навіть безповоротну втрату.

Воєнний стан характеризується непередбачуваністю та неможливістю прогнозування, що ускладнює процес планування та аналізу. Тут, важливіше виживання бізнесу, а не розвиток. Але ж, досвід повномасштабної війни з 2022 року свідчить про те, що військовий стан не завжди є кризою для бізнесу. Якщо бути гнучким і швидко реагувати на ринкові зміни, тобто за грамотного управління підприємством, формується можливість продовжувати роботу бізнесу в умовах війни, створювати умови для збереження активів та ресурсів і навіть їх розвитку. Підприємства, які в умовах війни постійно слідкують за зовнішніми викликами і відповідно під них спрямовують свою операційну діяльність, мають змогу вижити.

Відповідно до забезпечення концептуальних умов роботи підприємства, необхідно налаштовувати фінансову систему, щоб вона могла підтримувати життєздатність бізнесу. Для цього необхідно сформулювати принципово нові підходи до побудови політики ліквідності, фінансової незалежності, оборотності та рентабельності.

В умовах воєнного стану багато підприємств стикались із проблемами ліквідності. На початку війни власники бізнесу вилучили кошти із обороту з метою їх збереження. Як